

Prima instanță: judecătoria Buiucani mun.Chișinău Dosarul nr.3ra-1702/16
judecător: L.Pruteanu
Instanța de apel: Curtea de Apel Chișinău
judecători: M.Guzun, A.Nogai, Vl.Brașoveanu

Î N C H E I E R E

07 decembrie 2016

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ
al Curții Supreme de Justiție

în componență:

Președinte, judecătorul

Judecătorii

Ala Cobăneanu

Ion Druță, Nicolae Craiu

examinînd chestiunea privind admisibilitatea recursului declarat de către Ministerul Justiției al Republicii Moldova

împotriva deciziei Curții de Apel Chișinău din 05 iulie 2016 și hotărîrii judecătorești Buiucani mun.Chișinău din 08 decembrie 2015

în pricina civilă la cererea de chemare în judecată depusă de executorul judecătorec Popa Ana către Ministerul Justiției al Republicii Moldova, Colegiul disciplinar al executorilor judecătorești cu privire la contestarea deciziei Colegiului disciplinar al executorilor judecătorești și încasarea cheltuielilor de judecată

c o n s t a t ă :

La data de 06 august 2015, avocatul Victoria Roșca, în interesele Anei Popa, s-a adresat în judecată împotriva Ministerului Justiției al Republicii Moldova, Colegiul disciplinar al executorilor judecătorești, privind contestarea deciziei Colegiului disciplinar al executorilor judecătorești și încasarea cheltuielilor de judecată.

În motivarea cererii, a indicat că, la 02 aprilie 2015, Colegiul disciplinar al executorilor judecătorești a emis o decizie, prin care a dispus a admite solicitarea Societății cu Răspundere Limitată „Auto-Mar” privind atragerea la răspundere disciplinară și aplicarea față de executorul judecătorec Popa Ana a sancțiunii disciplinare sub formă de mustrare.

În partea motivantă a deciziei contestate, Colegiul disciplinar al executorilor judecătorești a stabilit că, la luarea măsurilor de asigurare a executării documentului executoriu, prin încheierea nr.006s805/2014 din 31 octombrie 2014 privind încasarea taxei de stat în sumă de 78,63 lei, executorul judecătorec a încălcat principiul legalității, egalității și disponibilității, principii consfințite prin art.2-4 Cod de executare, astfel, fiind ignorate și prevederile art. 1(1) din același cod, care stabilește, că, procedura de executare are sarcina de a contribui la realizarea drepturilor creditorului,

recunoscute printr-un document executoriu, prezentat spre executare, în modul stabilit de lege.

Indică reclamanta că, Colegiul disciplinar al executorilor judecătorești a constatat încălcarea legislației de către executorul judecătoresc Popa Ana la etapa aplicării măsurilor de asigurare a executării documentului executoriu. Totodată, Colegiul a constatat, că în acțiunile executorului judecătoresc sunt prezente elementele abaterii disciplinare, prevăzute la art.21 lit.b¹) al Legii privind executorii judecătorești.

Specifică că, în temeiul art.60 Cod de executare, la data de 31 octombrie 2014, a intentat procedura de executare și în aceeași zi a emis încheierea de aplicare a măsurilor de asigurare.

La data de 07 noiembrie 2014, debitorul a stins datoria și la aceeași dată fiind emisă încheierea de încasare a cheltuielilor de executare.

La data de 20 noiembrie 2014, executorul judecătoresc a recepționat comunicatul informativ privind disponibilitatea mijloacelor bănești în contul bancar al debitorului și la aceeași dată a emis ordinul incaso, iar la data imediat următoare, 21 noiembrie 2014, a emis încheierea de ridicare a măsurilor de asigurare.

Reclamanta a indicat că, acționând în temeiul art.38 alin.1) Cod de executare, la data de 07 noiembrie 2014 a emis încheierea de încasare a onorariului, acordându-i debitorului un termen de executare de 15 zile. Încheierea respectivă, împreună cu încheierea de achitare a spezelor și taxelor de executare a fost expediată prin scrisoare cu aviz recomandat debitorului.

A mai specificat că, argumentul de bază al Colegiului disciplinar în vederea sancționării executorului judecătoresc constă în faptul, că măsurile de asigurare aplicate de către executorul judecătoresc nu au fost necesare și rezonabile, iar acțiunile executorului judecătoresc trebuiau să fie întreprinse în condițiile legii și bazate pe raționament, orice măsură de asigurare urmează să fie proporțională.

Reclamanta a mai indicat că, necesitatea aplicării măsurilor de asigurare constă în însăși sarcina procedurii de executare - realizarea drepturilor creditorului, recunoscute printr-un document executoriu. Rezonabilitatea măsurilor de asigurare trebuie interpretată în coraport cu riscul existent privind executarea de facto a documentului executoriu. Executorul judecătoresc este împuternicit prin lege cu dreptul de a aplica una, sau mai multe măsuri de asigurare, enumerate exhaustiv în conținutul art.63 Cod de executare. Reieșind din riscul privind incertitudinea valorii bunurilor deținute de debitor, de cele mai dese ori incertitudinea apare vis-a-vis de existența acestor bunuri, atunci executorul judecătoresc, este nevoit să aplice toate măsurile de asigurare prevăzute de lege.

Totodată, proporționalitatea aplicării măsurilor de asigurare nu trebuie înțeleasă matematic (1 măsură = cu 100 lei, etc), ci trebuie relaționată cu faptul că în încheierea, prin care se aplică măsurile de asigurare, executorul judecătoresc trebuie să indice mărimea sumei urmărite - obligație executată de reclamant în speța respectivă.

Referitor la legalitatea acțiunilor sale a indicat art.11, art.38, art.63 Cod de executare, iar privitor la raționamentul, pe care s-a bazat executorul judecătoresc invocă documentul executoriu, primit spre executare la demersul Judecătoriei Râșcani mun. Chișinău.

A menționat, că prin decizia sa, Colegiul disciplinar a indicat că, executorul judecătoresc a neglijat alte principii fundamentale, precum sunt: principiul legalității, principiul egalității și principiul disponibilității, fapt ce a determinat să se adreseze în judecată cu cererea respectivă.

Solicită anularea deciziei Colegiului disciplinar din 02 aprilie 2015, prin care a fost atrasă la răspundere disciplinară cu aplicarea sancțiunii disciplinare sub formă de mustrare și compensarea tuturor cheltuielilor de judecată efectiv suportate.

Prin hotărîrea judecătoreiei Buiucani mun.Chișinău din 08 decembrie 2015, acțiunea a fost admisă integral, fiind dispusă anularea deciziei Colegiului disciplinar al executorilor judecătorești din 02 aprilie 2015, prin care în acțiunile executorului judecătoresc Popa Ana s-a constatat o abatere disciplinară și i s-a aplicat sancțiune disciplinară sub formă de mustrare, ca fiind emisă contrar prevederilor legii. S-a încasat de la Ministerul Justiției al Republicii Moldova în beneficiul Anei Popa, cheltuielile de judecată în mărime de 2 500 lei.

Instanța de fond a concluzionat că, analizând acțiunile executorului judecătoresc Popa Ana, efectuate în procedura de executare nr.006s-805/2014, careva acțiuni, care ar putea fi calificate ca o încălcare gravă a legislației, executorul judecătoresc Popa Ana nu a admis. A menționat prima instanță că, executorul judecătoresc Popa Ana, în cadrul acestei proceduri de executare a acționat în limitele legii, în conformitate cu prevederile Codului de executare și a Legii privind executorii judecătorești, întrucît necesitatea aplicării măsurii de asigurare constă în realizarea dreptului creditorului recunoscut printr-un document executoriu și din momentul parvenirii documentului executoriu, executorul judecătoresc are obligația prevăzută de lege pentru a întreprinde toate măsurile în vederea executării documentului executoriu.

Totodată, instanța de fond a apreciat drept întemeiate argumentele reclamantei precum că rezonabilitatea măsurilor de asigurare trebuie interpretată în coraport cu riscul existent privind executarea de facto a documentului executoriu, executorul judecătoresc fiind împuternicit prin lege cu dreptul de a aplica una sau mai multe măsuri asigurătorii, reieșind din riscul privind incertitudinea valorii bunurilor deținute de debitor. Or, executorul judecătoresc, în procedura de executare urmează să utilizeze toate pârghiile oferite de lege, să aplice toate măsurile de asigurare, deoarece neaplicarea lor poate fi apreciată ca o încălcare a legii.

Prin decizia Curții de Apel Chișinău din 05 iulie 2016, a fost respins apelul declarat de Ministerul Justiției al Republicii Moldova cu menținerea hotărîrii judecătoreiei Buiucani mun.Chișinău din 08 decembrie 2015.

Instanța de apel a conchis că instanța de fond corect a reținut momentul precum că în acțiunile executorului judecătoresc Popa Ana nu au fost constatate careva acțiuni care ar putea constitui o încălcare gravă a legislației. Colegiul a menționat că, legalitatea încheierii executorului judecătoresc Popa Ana din 31 octombrie 2014 privind aplicarea măsurilor de asigurare a executării a fost obiectul litigiului dedus judecății, la cererea de contestare a Societății cu Răspundere Limitată „Automar”. Astfel, prin hotărîrea judecătoreiei Râșcani mun.Chișinău din 31 martie 2015, cerința contestatorului cu privire la anularea încheierii nr.006s-805/2014 din 31 octombrie 2014 privind aplicarea măsurilor de asigurare s-a respins ca neîntemeiată. Hotărîrea respectivă a fost menținută prin decizia Curții de Apel Chișinău din 25 septembrie 2015.

Nefiind de acord cu decizia menționată, la data de 16 septembrie 2016, Ministerul Justiției al Republicii Moldova a declarat recurs, solicitând casarea deciziei Curții de Apel Chișinău din 05 iulie 2016 și a hotărârii Judecătorei Buiucani mun.Chișinău din 08 decembrie 2015 cu emiterea unei noi hotărâri prin care să fie respinsă cererea de chemare în judecată integral ca fiind neîntemeiată.

Menționează că decizia Curții de Apel Chișinău din 05 iulie 2016 urmează a fi casată, deoarece instanța de apel, verificând legalitatea și temeinicia hotărârii primei instanțe, eronat a interpretat dreptul material care reglementează anularea actului administrativ și încasarea cheltuielilor de asistență juridică.

Astfel, instanță eronat a interpretat și aplicat art. 21 al Legii cu privire la executorii judecătorești, dispozițiile căruia reglementează că executorul judecătoresc poartă răspundere disciplinară pentru încălcarea obligațiilor sale profesionale, în cazul acțiunilor sau omisiunilor care contravin dispozițiilor stabilite de lege.

La caz, în cadrul procedurii disciplinare pornită împotriva executorului judecătoresc Popa Ana, Colegiul disciplinar al executorilor judecătorești a stabilit, că acțiunile executorului judecătoresc A.Popa se încadrează în prevederile art. 22 alin. (2) lit. b) al Legii cu privire la executorii judecătorești, motivînd că la luarea măsurilor de asigurare a executării documentului executoriu din 31 octombrie 2014 privind încasarea de la "Auto Mar" Societate cu Răspundere Limitată a taxei de stat în sumă de 78,63 lei, executorul judecătoresc a încălcat principiul legalității, egalității și disponibilității, principii consfințite prin art. 2-4 Cod de executare, astfel, fiind ignorate și prevederile art. 1(1) din același cod care stabilește, că procedura de executare are sarcina de a contribui la realizarea drepturilor creditorilor recunoscute printr-un document executoriu prezentat spre executare, în modul stabilit de lege. Or, în cadrul procedurii de executare nominalizate, executorul judecătoresc Popa Ana, întru asigurarea executării, încasării de la debitor a taxei de stat în sumă de 78,63 lei, a dispus luarea măsurilor de asigurare care nu au fost necesare și rezonabile în cadrul executării documentului executoriu. Prin urmare, Colegiul a considerat că acțiunile executorului judecătoresc trebuie să fie întreprinse în condițiile legii și bazate pe raționament, orice măsură de asigurare urmează să fie proporțională. Executorul judecătoresc Popa Ana a ignorat aceste principii, fapt care în opinia Colegiului constituie abatere disciplinară. Ilegalitatea acestor acțiuni este stabilită și prin hotărâre judecătorească.

Menționează că, executorul judecătoresc Popa Ana a aplicat restricții excesive asupra dreptului de proprietate și neproporționale scopului acestor restricții. Or, potrivit art.54 alin.(4) din Constituția RM, restrîngerea exercițiului unor drepturi sau al unor libertăți trebuie să fie proporțională cu situația care a determinat-o și nu poate atinge existența dreptului sau a libertății.

A mai menționat că luarea măsurilor de asigurare a executării documentului executoriu din 31 octombrie 2014 privind încasarea de la Societatea cu Răspundere Limitată "Auto Mar" a taxei de stat în sumă de 78,63 lei, nu este ilegală, ci încalcă principiul legalității, egalității și disponibilității principii consfințite prin art.2-4 Cod de executare, fiind ignorate prevederile art.1 alin.(1) din același cod, care stabilește că procedura de executare are sarcina de a contribui la realizarea dreptului creditorului recunoscute printr-un document executoriu prezentat spre executare în modul stabilit de

lege. Totodată, acțiunile executorului a generat un risc sporit de creare a prejudiciului material creditorului, inclusiv a venitului ratat.

Relevă că, acțiunile intimatului ce constituie abatere disciplinară nu constituie neglijență ci o intenție directă de a încălca legea, acțiune contrară jurământului depus de Popa Ana conform art.13 al Legii cu privire la executorii judecătorești. Astfel, argumentele instanței de apel precum că instanța de fond corect a reținut momentul precum că în acțiunile executorului judecătorec Popa Ana nu au fost constatate careva acțiuni care ar putea constitui o încălcare gravă a legislației, sunt inexplicabile, nejustificate.

Consideră că, decizia Colegiului disciplinar al executorilor judecătorești din 02 aprilie 2015, a fost emisă cu respectarea competenței și a procedurii stabilite.

În final invocă că, hotărîrea privind aplicarea sancțiunii disciplinare sub forma de muștrare executorului judecătorec Popa Ana a fost luată în unanimitate de membrii Colegiului. Astfel, Ministerul Justiției nu poartă răspundere pentru acțiunile Colegiului disciplinar al executorilor judecătorești.

Conform art. 434 alin. (1) CPC, recursul se declară în termen de 2 luni de la data comunicării hotărîrii sau a deciziei integrale.

Colegiul reține că la materialele cauzei este anexată copia scrisorii de expediere în adresa părților a copiei deciziei integrale a instanței de apel (f.d.129). Însă, la materialele cauzei nu se regăsesc careva probe ce ar confirma recepționarea de către părți a copiei deciziei. Astfel recursul declarat la data de 16 septembrie 2016, se consideră depus în termen.

La data de 21 octombrie 2016, în adresa intimatului executorul judecătorec Popa Ana, a fost expedit spre cunoștință copia recursului declarat de către Ministerul Justiției al Republicii Moldova, cu înștiințarea despre necesitatea depunerii referinței la recurs (f.d.147).

La data de 28 noiembrie 2016, intimatul executorul judecătorec Popa Ana, prin intermediul avocatului său Victoria Roșca-Bot, a depus referința la recursul declarat de Ministerul Justiției al Republicii Moldova, invocînd că susține integral hotărîrea judecătorec Buiucani mun.Chișinău din 08 decembrie 2015 și decizia Curții de Apel din 05 iulie 2016. Consideră că recursul declarat de Ministerul Justiției al Republicii Moldova urmează a fi respins cu menținerea actelor judecătorești susmenționate. Totodată, solicită intimatul încasarea de la recurent a cheltuielilor de asistență juridică în mărime de 500 lei.

Examinând temeiurile recursului în raport cu materialele cauzei, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră că recursul declarat de Ministerul Justiției al Republicii Moldova, este inadmisibil, din următoarele considerente.

În conformitate cu art. 432 alin. (1) CPC RM, părțile și alți participanți la proces sunt în drept să declare recurs în cazul în care se invocă încălcarea esențială sau aplicarea eronată a normelor de drept material sau a normelor de drept procedural.

Alineatele (2) și (3) al articolului menționat, prevăd exhaustiv cazurile în care se consideră că au fost aplicate eronat normele de drept material sau procedural, iar alin. (4) prevede că săvîrșirea altor încălcări decît cele indicate la alin. (3) constituie temei de declarare a recursului doar în cazul și în măsura în care acestea au dus sau ar fi putut

duce la soluționarea greșită a pricinii sau în cazul în care instanța de recurs consideră că aprecierea probelor de către instanța judecătorească a fost arbitrară, sau în cazul în care erorile comise au dus la încălcarea drepturilor și libertăților fundamentale ale omului.

În conformitate cu art.433 lit.a) CPC, cererea de recurs se consideră inadmisibilă în cazul în care recursul nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art. 432 alin. (2), (3), (4) CPC RM.

Completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră că recursul declarat de către Ministerul Justiției al Republicii Moldova, nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art. 432 alin. (2), (3) și (4) CPC, or, recurentul nu a invocat nici un temei care ar indica la ilegalitatea actelor judecătorești contestate, ci a formulat critici ce se axează asupra fondului cauzei.

Argumentele invocate în recursul declarat nu au relevanță, deoarece nu denotă încălcarea esențială sau aplicarea eronată a normelor de drept material sau de drept procedural, respectiv nu constituie temei pentru casarea deciziei recurate și urmează a fi respinse.

Or, recursul exercitat conform secțiunii a II-a are caracter devolutiv numai asupra problemelor de drept material și procedural, verificându-se doar legalitatea deciziei, dar nu și temeinicia în fapt.

În acest context, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție reiterează și faptul că, procedura admisibilității constă în verificarea faptului, dacă motivele invocate în recurs se încadrează în cele prevăzute în art. 432 alin. (2), (3) și (4) CPC.

Completul ține să menționeze că conform jurisprudenței CEDO, recursul trebuie să fie efectiv, adică să fie capabil să ofere îndreptarea situației prezentate în cerere, la fel recursul trebuie să posede puterea de a îndrepta în mod direct starea de lucruri (cauza Purcell vs Irlanda, 16 aprilie 1991), însă motivele recursului invocate în speță sunt similare celor invocate în cadrul judecării pricinii, care au fost apreciate corespunzător.

În astfel de circumstanțe, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia de a considera recursul declarat de Ministerul Justiției al Republicii Moldova, ca fiind inadmisibil.

În conformitate cu art. art. 269-270, 433 lit. a), 440 CPC, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție

d i s p u n e:

Recursul declarat de Ministerul Justiției al Republicii Moldova se consideră inadmisibil.

Încheierea este irevocabilă din momentul emiterii.

Președintele completului,
Judecătorul

Ala Cobăneanu

Judecătorii

Ion Druță

Nicolae Craiu